

PROJEKT BUDOWLANY	
Nazwa i adres obiektu:	Przebudowa przepustu pod koroną drogi gminnej na rzece Uźranki Na terenie oznaczonym numerami ewidencyjnymi: 40/8, 40/9, 35/2 Kategoria obiektu budowlanego – XXVIII Obręb 26 - Uźranki Jednostka ewidencyjna: 281003_2 gm. Mrągowo
Branża:	Drogowa
INWESTOR:	Gmina Mrągowo ul. Królewiecka 60A, 11-700 Mrągowo
Jednostka projektowa	USŁUGI INŻYNIERSKIE mgr inż. Maciej Bartosiewicz 11-700 Mrągowo, ul. Żołnierska 4/60

Zespół projektowy				
Stanowisko	Imię i nazwisko	specjalność	Nr uprawnień	Podpis
projektant	mgr inż. Maciej Bartosiewicz	drogowa	WAM/0030/POOD/11	
opracował	techn. Konrad Prałat	drogowa		

Mrągowo, kwiecień 2018

Spis treści

I.	Strona tytułowa	....
II.	Oświadczenie projektanta	....
III.	Uprawnienia i zaświadczenie z izby	....
IV.	Dokumenty formalno-prawne	....
	• Decyzja o warunkach zabudowy nr 30/2018 z dnia 13.02.2018 r.	....
	• Decyzja pozwolenie wodnoprawne nr BI.ZUZ.3.421.45.2018.JP	....
	• Mapa do celów projektowych	...
V.	Opis techniczny do projektu zagospodarowania terenu	....
VI.	Opis techniczny do projektu architektoniczno-budowlanego, informacja na temat bezpieczeństwa i ochrony zdrowia	....
VII.	Część graficzna	
	1. Rysunek nr 1 – Projekt zagospodarowania terenu	....
	2. Rysunek nr 2 – rysunek konstrukcyjny przepustu	....
	3. Rysunek nr 3 – Przekrój normalny drogi	....
VIII.	Opinia geologiczna	....

Mrągowo, 04.2018 r.

OŚWIADCZENIE

Niniejszym oświadczam, iż projekt budowlany przebudowy przepustu pod koroną drogi gminnej na rzece Uźranki został sporządzony zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zasadami wiedzy technicznej.

OPIS TECHNICZNY DO PROJEKTU ZAGOSPODAROWANIA TERENU

1. Podstawa opracowania

- Aktualna mapa sytuacyjno – wysokościowa
- Decyzja o warunkach zabudowy nr 30/2018 z dnia 13.02.2018 r.
- Decyzja o udzieleniu pozwolenia wodnoprawnego z dnia 29.03.2018 r.
- Opinia geotechniczna z badań podłoża gruntowego
- Inwentaryzacja stanu istniejącego
- Ustawa z dnia 07.07.1994 r. Prawo Budowlane (Dz.U.2013.1409 j.t z późniejszymi zmianami)
- Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 43 z 14 maja 1999 r. z późniejszymi zmianami)
- Ustalenie zakresu robót z inwestorem
- literatura techniczna.

2. Przedmiot inwestycji

Przedmiotem inwestycji jest przebudowa przepustu pod koroną drogi gminnej prowadzącej do zakładu produkcyjnego „Piecarki Mazurskie” na rzece Uźranki na działkach o numerach ewidencyjnych 40/8, 40/9, 35/2 obręb 26-Uźranki gmina Mrągowo.

3. Stan istniejący

Istniejący przepust zbudowany jest na rzece Uźranki pod koroną drogi gminnej.

Przepust wykonany jest z rur betonowych o średnicy około 80 cm. Wlot i wylot zakończony jest żelbetową ścianą oporową. Rury przepustowe znajdują się w złym stanie technicznym, w znacznym stopniu rozszczelnione i poklawiszowane. Ściany oporowe odchylone od pionu z licznymi ubytkami i spękaniem. Struktura betonu nosi wyraźne ślady erozji. Stan techniczny przepustu należy określić jako zły.

4. Projektowane zagospodarowanie terenu

W miejscu istniejącego przepustu zaprojektowano przepust z rury stalowej karbowanej typu HelCor o przekroju kołowym, średnicy 100 cm i długości 16,55 m. Rzędna wlotu przepustu ustalono na 167,68 m n.p.m, spadek podłużny przepustu 0,83%. Skarpy nasypu nad przepustem zostaną umocnione brukiem kamiennym. Skrajnia drogowa zostanie zabezpieczona barierami energochłonnymi. Projektowana nawierzchnia drogi zostanie wykonana z betonu asfaltowego.

Rura stalowa przepustu HelCor z blachy gr. 2,00 mm, zabezpieczona antykorozyjnie z dwóch stron powłoką cynkową i powłoką polimerową.

Projektowany przepust jest zgodny z zapisami decyzji o warunkach zabudowy nr 30/2018 z dnia 13.02.2018, wydanej przez Wójta Gminy Mrągowo.

5. Obszar oddziaływania obiektu

Obszar oddziaływania obiektu, o którym mowa w art. 3 pkt. 20 ustawy Prawo budowlane obejmuje nieruchomości nr ew. 35/2, 40/8, 40/9, 40/7, 40/47, 40/28 obręb geodezyjny 26 Użranki, gmina Mrągowo.

6. Ustalenia dotyczące ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

W granicach inwestycji nie znajdują się obiekty objęte prawnymi formami ochrony zabytków na podstawie ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2017 r. poz. 2187 ze zm.).

7. Ochrona środowiska

Teren planowanej inwestycji nie leży na obszarze chronionego krajobrazu, w odniesieniu, do którego mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Projektowany obiekt nie należy do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz do przedsięwzięć, dla których obowiązek sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko może być wymagany w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 71).

OPIS TECHNICZNY DO PROJEKTU ARCHITEKTONICZNO BUDOWLANEGO

8. Podstawa opracowania

- Aktualna mapa sytuacyjno – wysokościowa
- Decyzja o warunkach zabudowy nr 30/2018 z dnia 13.02.2018 r.
- Decyzja o udzieleniu pozwolenia wodnoprawnego z dnia 29.03.2018 r.
- Opinia geotechniczna z badań podłoża gruntowego
- Inwentaryzacja stanu istniejącego
- Ustawa z dnia 07.07.1994 r. Prawo Budowlane (Dz.U.2013.1409 j.t z późniejszymi zmianami)
- Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 43 z 14 maja 1999 r. z późniejszymi zmianami)
- Ustalenie zakresu robót z inwestorem
- literatura techniczna.

9. Przedmiot inwestycji

Przedmiotem inwestycji jest przebudowa przepustu pod koroną drogi gminnej prowadzącej do zakładu produkcyjnego „Pieczarki Mazurskie” na rzece Użranki na działkach o numerach ewidencyjnych 40/8, 40/9, 35/2 obręb 26-Użranki gmina Mrągowo.

10. Stan istniejący

Istniejący przepust zbudowany jest na rzece Użranki pod koroną drogi gminnej.

Przepust wykonany jest z rur betonowych o średnicy około 80 cm. Wlot i wylot zakończony jest żelbetową ścianą oporową. Rury przepustowe w złym stanie technicznym, w znacznym stopniu rozszczelnione i poklawiszowane. Ściany oporowe odchylone od pionu z licznymi ubytkami i spękaniem. Struktura betonu nosi wyraźne ślady erozji. Stan techniczny przepustu należy określić jako zły.

11. Opinia geotechniczna

Badania podłoża gruntowego na zlecenie autora opracowania przeprowadziła firma Soft – Soil Grzegorz Prusik ze Szczytna. Wykonano 2 otwory penetracyjne o głębokości do 5 m. Na podstawie przeprowadzonych prac polowych stwierdza się, że na omawianym obszarze panują warunki gruntowe proste. Projektowany przepust zaliczono do **pierwszej kategorii geotechnicznej** zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 27 kwietnia 2012 r. w sprawie geotechnicznych warunków posadowienia obiektów budowlanych (Dz.U.2012.463).

W wyniku przeprowadzonych badań udokumentowano utwory czwartorzędowe wieku holoceniowego i plejstoceniowego.

Holocen to występująca przypowierzchniowa warstwa humusowa (piaski humusowe, gleba).

Plejstocen reprezentowany jest przez warstwę utworów spoistych wykształconych jako gliny pylaste na pograniczu piaszczystych i gliny piaszczyste z przewarstwieniami piasków.

Głębokość przemarzania gruntu na rozpatrywanym terenie wg normy PN-81/B-03020 wynosi $h_z=1,2$ m ppt.

12. Zakres robót

- Rozbiórka istniejącego przepustu z rur betonowych o średnicy 80 cm,
- Roboty ziemne związane z wykonaniem podłoża pod posadowienie przepustu oraz odtworzeniem korpusu drogi
- Wykonanie fundamentu i ułożenie rury przepustowej
- Wykonanie zasypki przepustu
- Wykonanie warstw konstrukcyjnych nawierzchni
- Roboty wykończeniowe.

13. Projektowana rura przepustowa

Zaprojektowano w miejscu istniejącego przepustu przepust z rury stalowej karbowanej typu HelCor o przekroju kołowym średnicy 100 cm i długości 16,55 m. Rzędną wlotu przepustu ustalono na 167,68 m n.p.m, spadek podłużny przepustu 0,83%.

Rura stalowa przepustu HelCor z blachy gr. 2,00 mm, zabezpieczona antykorozyjnie z dwóch stron powłoką cynkową i powłoką polimerową. Odcinki rury połączyć na terenie budowy za pomocą fabrycznie przygotowanych złączek.

14. Roboty rozbiórkowe

Istniejący przepust żelbetowy należy w całości rozebrać. Materiał należy wywieźć poza teren robót i poddać utylizacji.

15. Roboty ziemne

Roboty ziemne będą polegały na wykonaniu wykopu pod projektowany fundament i część przelotową przepustu oraz kształtowaniem korpusu drogi po montażu nowego przepustu – wykonanie zasypki.

16. Posadowienie przepustu

Fundament przepustu wykonać z pospółki frakcji 0/31.5 mm. Podłoże pod fundament należy wyprofilować w kierunku podłużnym zgodnie z projektowanym nachyleniem oraz w kierunku poprzecznym. Na wyprofilowanym podłożu należy ułożyć geowłókninę separacyjną o gramaturze minimum 250 g/m². Geowłóknina będzie zapobiegała wnikaniu kruszywa fundamentu w podłoże z gliny oraz spełni funkcję wzmacniającą i stabilizującą. Pasma geowłókniny łączyć na zakład równy minimum 50 cm. Fundament o grubości 30 cm wykonać z pospółki bez zanieczyszczeń organicznych i domieszki z gliny. Wskaźnik zagęszczenia ławy minimum 0,98 wg Proctora. Rury przepustowe układać na podsypce piaskowej o grubości około 15 cm.

17. Zasypka rury przepustu

Zasypkę wykonać z gruntu sypkiego (żwir, pospółka, piasek gruby) bez zanieczyszczeń organicznych i domieszek gliny. Wymagany wskaźnik zagęszczenia zasypki wynosi 0,98 wg Proctora.

18. Warstwa ulepszanego podłoża

Warstwę ulepszanego podłoża wykonać z kruszywa naturalnego o CBR $\geq 25\%$ Wymagany wskaźnik zagęszczenia warstwy ulepszanego podłoża wynosi 1,00, moduł odkształcenia wtórnego minimum 100 MPa, przy czym stosunek modułów E2/E1 nie może być większy od 2,2.

19. Podbudowa

Podbudowę wykonać z kruszywa łamanego stabilizowanego mechanicznie 0/31,5 mm. Wymagany wskaźnik zagęszczenia podbudowy wynosi 1,00. Minimalny wtórny moduł odkształcenia wtórnego E2 wynosi 140 MPa, przy czym stosunek modułów E2/E1 nie może być większy od 2,2.

20. Konstrukcja nawierzchni

Nad przepustem wykonać nawierzchnię bitumiczną o konstrukcji zgodnej z parametrami zawartymi w części rysunkowej na rysunkach przekrojowych. Mieszanki bitumiczne winny odpowiadać normom zawartym w wytycznych WT-1 i WT-2

(Podane grubości warstw odnoszą się do grubości po zagęszczeniu).

Konstrukcja nawierzchni jezdni nad przepustem:

• Warstwa ścieralna z betonu asfaltowego AC 11 S KR 2 wg WT-1 i WT-2	4 cm
• Warstwa wiążąca z betonu asfaltowego AC 16 W KR 2 wg WT-1 i WT-2	6 cm
• podbudowa z kruszywa łamanego stabilizowanego mechanicznie wg PN-S-06102	20 cm
• warstwa ulepszanego podłoża z kruszywa nat. CBR $\geq$ 25%	20 cm
• podłoże gruntowe	
Razem	50 cm

21. Pobocze

Zaprojektowano pobocze z kruszywa łamanego stabilizowanego mechanicznie 0/31,5 mm. Projektowana grubość warstwy pobocza - 15 cm.

22. Roboty wykończeniowe

Skarpę wokół przepustu zabezpieczyć brukiem 16/20 cm, który należy ułożyć na podsypce cementowo-piaskowej 1:4 o grubości 5 cm. Spoiny między kamieniami uzupełnić zaprawą cementową M4. Dno rowu przed i za przepustem zabezpieczyć przed rozmyciem narzutem kamiennym. Skarpy korpusu należy ukształtować do pochylenia 1:1,5, zahumusować i obsiać trawą. W miejscu wskazanym na projekcie zagospodarowania terenu zamontować bariery energochłonne H1 W5 o długości 26 m każda.

23. Organizacja ruchu

Zaleca się prowadzenie robót rozbiórkowych, ziemnych oraz montaż nowego przepustu prowadzić przy całkowitym zamknięciu ruchu. Roboty wykończeniowe można prowadzić pod ruchem przy odpowiednim oznakowaniu.

24. Technologia wykonania robót

Technologia robót oraz wymagania dotyczące materiałów, sprzętu, badań laboratoryjnych, odbioru robót zawarte są w Szczegółowych Specyfikacjach Technicznych.

25. Uwagi wykonawcze

W terenie może znajdować się uzbrojenie niezinventaryzowane i nienaniesione na mapach geodezyjnych, dlatego przed przystąpieniem do wykonywania robót ziemnych należy zlokalizować sieci uzbrojenia podziemnego przy pomocy lokalizatorów elektronicznych.

Wymienione w projekcie materiały budowlane mogą być zastąpione wyrobami innych producentów, pod warunkiem, że ich właściwości techniczne będą co najmniej równorzędne.

Informacja na temat bezpieczeństwa i ochrony zdrowia

1. Zakres robót dla całego zamierzenia budowlanego oraz kolejność realizacji poszczególnych obiektów.
  - *Wykonanie robót rozbiórkowych*
  - *Wykonanie robót ziemnych,*
  - *Wzmocnienie podłoża gruntowego geosyntetykami,*
  - *Wykonanie ławy fundamentowej*
  - *Ułożenie rury przepustu*
  - *Wykonanie zasypki*
  - *Wykonanie konstrukcji nawierzchni*
  - *Roboty wykończeniowe*
2. Wykaz istniejących obiektów budowlanych
Wodociąg.
3. Wskazanie elementów zagospodarowania działki lub terenu, które mogą stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa i zdrowia ludzi.
Nie występują.
4. Wskazanie dotyczące przewidywanych zagrożeń występujących podczas realizacji robót budowlanych, określające skalę i rodzaje zagrożeń oraz miejsce i czas ich wystąpienia.
Następujące prace mogą stwarzać zagrożenia dla bezpieczeństwa ludzi:
- ruch drogowy obok prowadzonych robót.
5. Wskazanie sposobu prowadzenia instruktażu pracowników przed przystąpieniem do realizacji robót szczególnie niebezpiecznych.
Przed każdym przystąpieniem do realizacji robót szczególnie niebezpiecznych, należy przeprowadzić instruktaż pracowników, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz.U.Nr 180, poz. 1860), w szczególności uwzględniając:
  - *zasady postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia,*
  - *zasady bezpośredniego nadzoru nad pracami szczególnie niebezpiecznymi przez wyznaczone w tym celu osoby,*
  - *zasady stosowania przez pracowników środków ochrony indywidualnej oraz odzieży i obuwia roboczego.**Przeprowadzenie instruktażu pracowników należy odnotować w dzienniku budowy.*
6. Wskazanie środków technicznych i organizacyjnych, zapobiegających niebezpieczeństwu wynikającym z wykonywania robót budowlanych w strefach szczególnego zagrożenia zdrowia lub w ich sąsiedztwie, w tym zapewniających bezpieczną i sprawną komunikację, umożliwiającą szybką ewakuację na wypadek pożaru, awarii i innych zagrożeń.
Przed przystąpieniem do wykonywania robót wykonawca robót jest zobowiązany:
  - *wprowadzenia zatwierdzonej przez organ zarządzający ruchem czasowej organizacji ruchu drogowego (projekt czasowej organizacji ruchu opracowuje wykonawca),*
  - *ewentualnego wygrozdzenia terenu i wyznaczenia stref niebezpiecznych obok linii energetycznych,*
  - *wykonania dróg, wyjść i przejść dla pieszych,*
  - *ewentualnie doprowadzenia energii elektrycznej, wody,*
  - *odprowadzenia ścieków, odpadów i ich utylizacji,*

- urządzenia pomieszczeń higieniczno – sanitarnych i socjalnych,
- ewentualnego zapewnienia oświetlenia sztucznego,
- zapewnienia łączności,
- urządzenia składowisk materiałów i wyrobów.

Dla pojazdów używanych w trakcie wykonywania robót budowlanych należy wyznaczyć i oznakować miejsca postojowe na terenie budowy. Szerokość dróg komunikacyjnych na placu robót powinna być dostosowana dla używanych środków transportu. Drogi i ciągi piesze na placu robót powinny być utrzymane we właściwym stanie technicznym. Nie wolno na nich składować materiałów, sprzętu lub innych przedmiotów. Przejścia i strefy niebezpieczne powinny być oświetlone i oznakowane znakami ostrzegawczymi lub znakami zakazu.

Osoby przebywające na terenie budowy winny bezwzględnie być wyposażone w ubrania robocze z elementami odblaskowymi, Pracujący sprzęt oraz pojazdy posiadać winny lampy ostrzegawcze, błyskowe, koloru pomarańczowego.

Roboty prowadzić należy w sprzyjających warunkach atmosferycznych, przy zapewnieniu pełnej widoczności wprowadzonego oznakowania. Do oznakowania robót zastosować znaki duże z folii odblaskowej min. I generacji.

Ruch środków transportu, maszyn na terenie budowy winien być stale monitorowany i sterowany przez odpowiednio przeszkolonego pracownika. W szczególnie uzasadnionych przypadkach należy dokonać zamknięcia dla ruchu kołowego i pieszego na odcinkach robót, w sytuacji, gdy jego funkcjonowanie mogłoby doprowadzić do powstania szczególnego zagrożenia dla bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Nie dopuszcza się przebywania pojedynczego pracownika pomiędzy dwoma środkami transportu lub dwiema maszynami znajdującymi się w trakcie fazy pracy. Każdorazowe przebywanie pracownika w strefie pracy urządzeń, maszyn samojezdnych i środków transportu winno być zabezpieczone poprzez innego pracownika oraz w pełni kontrolowane przez operatorów (kierowców) tychże maszyn i urządzeń.

Wykonywanie robót ziemnych w bezpośrednim sąsiedztwie sieci, takich jak: elektroenergetyczne, gazowe, telekomunikacyjne, ciepłownicze, wodociągowe-kanalizacyjne powinno być poprzedzone określeniem przez kierownika budowy bezpiecznej odległości, w jakiej mogą być one wykonywane od istniejących sieci i sposobu wykonywania tych robót.

W terenie może znajdować się uzbrojenie niezainwentaryzowane i nie naniesione na mapach geodezyjnych, dlatego przed przystąpieniem do wykonywania robót ziemnych należy zlokalizować sieci uzbrojenia podziemnego przy pomocy lokalizatorów elektronicznych.

W czasie wykonywania robót ziemnych miejsca niebezpieczne należy ogrodzić i umieścić napisy ostrzegawcze.

Prowadzenie robót ziemnych w pobliżu instalacji podziemnych, a także głębienie wykopów poszukiwawczych powinno odbywać się ręcznie.

W czasie wykonywania wykopów w miejscach dostępnych dla osób niezatrudnionych przy tych robotach należy wokół wykopów pozostawionych na czas zmroku i w nocy ustawić balustrady zaopatrzone w światło ostrzegawcze koloru czerwonego.

Poręcze balustrad powinny znajdować się na wysokości 1,1 m nad terenem i w odległości nie mniejszej niż 1 m od krawędzi wykopu.

Niezależnie od ustawienia balustrad, w przypadkach uzasadnionych względami bezpieczeństwa wykop należy szczelnie przykryć, w sposób uniemożliwiający wpadnięcie do wykopu.

W przypadku przykrycia wykopu, zamiast balustrad, teren można oznaczyć za pomocą balustrad z lin lub taśm z tworzyw sztucznych, umieszczonych wzdłuż wykopu na wysokości 1,1 m i w odległości 1 m od krawędzi wykopu.

Jeżeli teren, na którym są wykonywane roboty ziemne, nie może być ogrodzony, wykonawca robót powinien zapewnić stały jego dozór.

7. Uwagi końcowe

Roboty wykonywać zgodnie z Rozporządzeniem Ministrów Komunikacji oraz Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 10 lutego 1977 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu robót drogowych i mostowych (Dz.U.1977.7.30)

Każdemu pracownikowi nadzoru technicznego powinny być znane adresy i numery telefonów: najbliższego punktu lekarskiego, najbliższej straży pożarnej oraz Policji.

8. Podstawa prawna

- Prawo budowlane (Dz.U. 1994 Nr 89 poz. 414 z późniejszymi zmianami)
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz.U. 2003 nr 47 poz. 401)
- Rozporządzeniem Ministrów Komunikacji oraz Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 10 lutego 1977 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu robót drogowych i mostowych (Dz.U.1977.7.30)
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 20 września 2001 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas eksploatacji maszyn i innych urządzeń technicznych do robót ziemnych, budowlanych i drogowych. (Dz.U.2001.118.1263)
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz.U. 2003 nr 120 poz. 1126)
- Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy. (Dz.U. 1974 nr 24 poz. 141 z późniejszymi zmianami)
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz.U. 2004 nr 180 poz. 1860 z późniejszymi zmianami).